

Nr 110.

Av herr **Asplund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående ändring i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar.

Uti nådig proposition nr 99 föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen medgiva bland annat att § 12 i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar den 15 november 1907 må erhålla följande ändrade lydelse:

Dyrortstillägg utgår — — — — — Värtan.
Kallortstillägg utgår:

— — — — —
med tio kronor i månaden;

för samtliga tjänstemän å bandelen från Polcirkeln till och med Gällivare jämte bilinjerna Gällivare—Malmberget och Gällivare—Koskullskulle med femton kronor i månaden;

för samtliga tjänstemän å bandelen från Polcirkeln till och med Riksgränsen, med undantag av tjänstemän tillhörande banavdelningen å banlinjen Abisko—Riksgränsen, med tjugu kronor i månaden; samt

för nyssnämnda tjänstemän vid banavdelningen med trettio kronor i månaden.

Dessa bestämmelser angående kallortstillägg hava, säger departementschefen uti sitt yttrande till statsrådsprotokollet, till ändamål att reglera avlöningsförhållandena för den i övre Norrland stationerade statsbanepersonalen med hänsyn till där rådande svåra klimatiska förhållanden och höga levnadskostnader.

Beträffande sagda förhållanden i den mån de beröra den å 15:de trafiksektionen (bandelen Gällivare—Riksgränsen) stationerade järnvägs-personalen, för vilken ingen ändring uti det 1907 fastställda kallortstillägget av Kungl. Maj:t nu föreslås, yttra uti en till motionären ställd skrivelse av nämnda personal utsedda kommitterade bland annat följande:

»Att klimatet inom denna trafiksektion är mycket svårt särskilt i Kiruna och där norröver, behöver knappast framhållas och att kroppen med anledning därav under arbetet mera slites, behöver mera och kraftigare näring och bättre skydd, är lika tydligt. Detta allt gör att kroppskrafterna hos tjänstemännen här uppe fortare avtaga och taga slut än hos våra kamrater inom sydligare orter, vilket förhållande borde väcka till liv en särskild omtanke för denna personal, som har att utföra sina åligganden under så svåra och säregna förhållanden.

Nödvändigheten av mera och kraftigare föda, varmare och för de olika ofta hastigt växlande temperaturförhållandena avpassade klädespersedlar i förening med här rådande höga priser göra levnadsomkostnaderna särskilt betungande. Rekreationsresor till sydligare klimat, vilka äro nödvändiga för såväl tjänstemännen själva som deras familjer samt resor till födelseorterna, vilka i regel äro belägna långt sydligare, kräva även stora utgifter, detta gör att man kan betrakta hela det utgående kallortstillägget enbart som ett dyrortstillägg, och någon ersättning betingad enbart för de svåra klimatiska förhållandena erhålles då ej. Att personalen dock borde erhålla en ersättning, betingad enbart för de sagda svåra klimatiska förhållandena, har ju redan, som förut nämnts, uttalats av ovan sagda lönekommitté, även Kungl. järnvägsstyrelsen har visat, att deras tanke går i dylik riktning: som exempel, vid den svåra snövintrarna, som var rådande under tiden januari—april 1911, då styrelsen till den personal, som var förlagd till tjänstgöring å linjen Nuolja—Riksgränsen utbetalade en gratifikation å en krona per dag i 100 dagar.

Av vad i korthet blivit framhållet synes, att kraven på särställda avlöningsförhållanden för denna personal äro nödvändiga för att allmänhetens och statens fordringar på densamma skola kunna fyllas och vara betryggande. För att på lämpligaste sätt ernå detta synes oss lämpligt, att det nu utgående kallortstillägget ökas med 240 kronor per år, vilket skulle höja nuvarande kallortstillägg till sammanlagt för banvakter norr om Abisko till 600 kronor och för all övrig personal till 480 kronor per år. Dessutom skulle för personalen norr om Nuolja, på grund av där rådande ännu svårare förhållanden, utbetalas ett vildmarkstillägg med femton kronor per månad eller 180 kronor per år.

Som jämförelse kan åberopas, det Norges statsbanor till sin personal här uppe utbetalar ett s. k. »Ofofbanetilläg» vilket för de olika tjänstemannagrupperna varierar mellan högst 600 och lägst 450 kronor per år och dock bo de flesta i Narvik, där klimatet icke kan likställas med det här rådande; då där är vår och sommar ha vi ofta vinter.»

Vad av ifrågavarande personals komiterade här anförts överensstämmer till fullo med vad jag under en femtonårig vistelse i trakten lärt känna beträffande de klimatiska förhållandena och de höga levnadskostnaderna där uppe. Kungl. järnvägsstyrelsen läser ock i viss mån ha behjärtat detta, då den medgivit personalen å nämnda bandel rätt till 50 procents förhöjning i tjänsteårsberäkningen för den tid tjänstemännen hava anställning däruppe samt beviljat dem rätt till hastigare transport söderut än vad eljest är brukligt. Men detta torde näppeligen kunna anses utgöra ett tillräckligt tillskott till det knappa kallortstillägg, som för närvarande utgår i kontanter. Det torde till och med kunna ifrågasättas, huruvida icke de psykologiska verkningarne av dessa ständigt återkommande tankar på förflyttning söderut, denna ständiga längtan, kunna vara till men för tjänstens fullgörande. I detta hänseende är det helt visst fördelaktigare, om den kontanta lönen är så tillmätt, att den är fullt tillräcklig för de dagliga behovens tillfredsställande och därutöver bereder möjlighet för den sparsamme att lägga utav något litet till den tid, då han får större familj och blir förflyttad söderut.

Det kan för övrigt icke bestridas, att det måste synas särskilt för personalen norr om Kiruna och allra mest för de närmast Riksgränsen stationerade orättvist, att deras löneförmåner skola vara så väsentligt sämre än motsvarande tjänstemäns vid norska delen av Ofotenbanan, oaktat dessa leva icke blott under betydligt bättre klimatiska förhållanden utan ock åtnjuta förmånen av mycket billigare levnadskostnader. Såsom synes av motionen bifogade, av stationsskrivaren L. Lesser i Riksgränsen upprättade »Jämförelse mellan samtliga löneförmåner, beräknade efter sex ordinarie tjänsteår i befattningen, jämte tillägg, för en del personer vid svenska statsbanan och vid norska Ofotbanan», äro de norska lönesummorna genomgående högre än för motsvarande svenska befattningar, för lokförare 88 kronor, för lokeldare 413 kronor, för banvakter 408 å 528 kronor, för stationsförmän 451 kronor, för stationskarlar 528 kronor, för banmästare 638 å 758 kronor, för stationsmästare 674 kronor, för vagn- och stallkarlar 683 kronor samt för tågmästare (konduktörer) 876 kronor, eller om man bortser från de större lönetilläggen för banvakter och banmästare (norr om Abisko) i medeltal 530 kronor högre på norska sidan än på den svenska. Även om de senare lönerna skulle ökas med en extra förhöjning av kallortstillägget med 240 kronor per år, i enlighet med av personalen framställda önskemål, skulle dock de norska lönerna fortfarande vara i medeltal 290 kronor högre än motsvarande svenska. Denna skillnad torde, oavsett de högst betydligt dyrare levnadskostnaderna och de

svårare vintrarne å svenska sidan, mer än uppväga den fördel den svenska personalen kan ha i högre tjänsteårsberäkning och hastigare transportmöjligheter söderut. Likväl vågar jag ej föreslå en så stor ökning av kallortstillägget som den av personalen ifrågasatta, utan nöjer mig med att med den hänsyn, som bör tagas till de betydligt svårare klimatiska förhållandena norr om Abisko, hemställa

att Riksdagen ville med anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 99 beträffande den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar den 15 november 1907 i dess § 12 angående kallortstillägg för sin del medgiva följande ändrade lydelse:

Kallortstillägg utgår:

— — — — — med femton kronor i månaden;
 för samtliga tjänstemän å bandelen från Gällivare till och med Riksgränsen, med undantag av tjänstemän tillhörande banavdelningen å linjen Abisko—Riksgränsen, med trettiofem kronor i månaden; samt
 för nyssnämnda tjänstemän vid banavdelningen med femtiofem kronor i månaden.

Stockholm den 14 mars 1913.

C. I. Asplund.

I motionens syfte instämma

O. Bergqvist.

Emil Berggren.

Jämförelse mellan samtliga löneförmåner, beräknade efter sex ordinarie tjänstear i befattningen, jämte tillägg, för en del personal vid Svenska stats- och Ofotbanan.

Befattning. (1. Statsbanan.) (2. Ofotbanan.)	Avlöning.	Bostad och bränsle.	Beklädnad.	Milpenningar resp. timplenningar.	Tilläggs						Totalsumma.	Skillnad.	
					Kallorts- resp. Ofotbane-	Högfalls- för ingen Slidrok — Riksgränsen.	5 % på medel- avlöningen.	Fantemi- avlöningen.	Dyrädds-	Summa			
1. Banmästare.....	1,260	150	120	—	240	—	—	—	240	477	1,779	758	Riksgränsen — Abisko.
2. do	1,260	150	120	—	360	—	—	—	360	357	1,899	638	
1. Banvakt	960	112	120	—	240	—	—	—	240	590	1,432	528	Riksgränsen — Abisko.
2. do	960	112	120	—	360	—	—	—	360	470	1,552	408	
1. Lokförare.....	1,800	150	120	480	240	—	—	—	240	477	2,799	88	Inga vid XV trafiksektionen; 229 km. Lik- nande tjänstgöring som öfverkonduktörerna. 5 befattningar vid Ofotbanan; 39 km.
2. do	1,750	—	70	350	450	180	87	—	717	—	2,887	—	
1. Lokeldare.....	1,140	112	120	320	240	—	—	—	240	600	1,932	413	
2. do	1,200	—	70	235	450	180	60	150	840	—	2,345	—	
1. Vagn- och stallkarlar...	960	112	120	—	240	—	—	—	240	505	1,432	683	
2. do	1,300	—	70	—	450	180	65	50	745	—	2,115	—	
1. Tågmästare.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Inga vid XV trafiksektionen; 229 km. Lik- nande tjänstgöring som öfverkonduktörerna. 5 befattningar vid Ofotbanan; 39 km.
1. (Konduktörer).....	1,140	150	120	300	240	—	—	—	240	475	1,959	876	
2. Öfverkonduktörer	1,700	—	70	350	450	180	85	—	715	—	2,835	—	
1. Stationsmästare.....	1,140	228	120	—	240	—	—	—	240	552	1,728	674	
2. do	1,250	290	70	—	450	180	62	100	792	—	2,402	—	
1. Stationsförförman	1,140	150	120	—	240	—	—	—	240	600	1,659	451	
2. do	1,200	—	70	—	450	180	60	150	840	—	2,110	—	
1. Stationskarlar.....	960	112	120	—	240	—	—	—	240	590	1,432	528	
2. do	1,060	—	70	—	450	180	50	150	830	—	1,960	—	

För att åstadkomma jämförelse vad bostad och bränsle beträffar för de tjänstegrupper, som likställas med dem vid Ofotbanan, vilka icke äga dessa förmåner har Ofotbanans pris — en krona per månad och rum — beräknats, jämte för björkved 23: — kronor och för barrved 18: — kronor per famn. Stationsmästare erhålla i båda landen fri bostad och har denna taxerats till 20 % på avlöningen plus 40 kronor för Ofotbanans stationsmästare, vilka även erhålla fritt lyse. Beklädnaden har värderats lika, 120 kronor per år, men då Ofotbanans personal för denna betala 50 kronor, har densamma för dessa angivits med skillnaden 70 kronor. I Narvik boende personal med lön under 1,440 kronor per år erhålla 120 kronor i bostadsgottgörelse.

L. Lesser.